

Introit: „**Můj podíl je Hospodin,“ praví má duše, proto na něj čekám. Dobrý je Hospodin k těm, kdo v něho naději složí, k duši, jež se na jeho vůli dotazuje. Je dobré, když člověk potichu čeká na spásu od Hospodina. (Pláč 3, 24-26)**

Píseň 246

Modlitba

Píseň 394

Čtení: Efezským 1, 1-12

Text kázání: Jan 13, 1-17

Milí přátelé, bratři a sestry,

když Pán Ježíš před svým zatčením a ukřižováním naposledy večeří s učedníky, tak učedníci netuší, že je to večeře poslední. A to i přesto, že jim láme chléb a podává kalich se slovy: „**Toto čiňte na mou památku.**“ Tak to čteme ve třech evangeliích. Ovšem pouze, to čtvrté, Janovo evangelium popisuje ještě něco mnohem hlubšího, co se při té večeři stalo.

Ježíš vstal od stolu a vědom si toho, že mu Otec dal všechno do rukou a že od Boha vyšel a k Bohu odchází, odložil svrchní šat, vzal lněné plátno a přepásal se; pak nalil vodu do umyvadla a začal učedníkům umývat nohy a utírat je plátnem, jímž byl přepásán. V Izraeli bylo celkem běžné, že návštěvám a hostům se umývaly nohy. Lidé buď chodili bosky, anebo v sandálech, nohy měly z dlouhých cest zaprášené a často také poraněné. Co ovšem nebylo běžné, nebo spíše vůbec myslitelné, že by nohy druhým umýval sám hostitel, nebo dokonce představený či výše postavený. Tato činnost připadla na služebnictvo. Ovšem už v Ježíšově době se jednalo o celkem ponižující akt, z něhož byli údajně vyjmuti dokonce i židovství otroci. Na druhou stranu tento akt nebyl zvlášť v horkých dnech pouze praktický, aby nohy při stolování u nízkých stolů nezapáchaly, ale prokazovala se tím vlastně hostům také úcta. Jenže v té době už to byl mnohdy spíše takový vyprázdněný zvyk. A navíc ve stylu: **Prokáži ti úctu, mám na to svoje lidi, které si platím, já sám to ale dělat nebudu.** Známe podobný postoj i z dnešní doby? V hotelích a penzionech se k vám většinou hezky chovají. Jsou za to placení. Ovšem ne každý do toho dokáže dát tu přidanou hodnotu a být příjemný a milý. Je to o postoji. Jestli je to pro mne jen práce, anebo také služba lásky, služba bližním. Jestli jsem schopen prokazovat dobrodiní a být svému okolí příjemný. Jestli jsem ochoten dávat druhým a nehledat výhody pouze pro sebe. Takové umývání nohou by se dnes dalo přirovnat třeba i k těm méně příjemným činnostem. Umývání záchodů, hygienické ošetření těch, kteří už si nemohou dojít na záchod. Pro někoho je to laskavé prokazování úcty nemohoucím, druhý řekne, zadky já nikomu utírat nebudu. A támhle tu práci nebudu dělat ani náhodu, já mám přece navíc. Já jsem přece někdo. Takových lidí s podobnými postoji a názory je na světě stále dost. Jaký postoj máme my? Když se vrátím k tomu, že **jedni druhým bychom měli nohy umývat**, jak říká Pán, tak běžná praxe u nás je samozřejmě jiná. Každý si nohy myjeme, pokud můžeme, sami. A když si je nemyjeme, pak slyšíme něco podobného jako ve slavné české komedii: „*Táto, ty ses zul, běž si umýt nohy!*“

Proč ale, milí přátelé, Pán Ježíš tedy umývá nohy těm, které sám vede? Dovedete si představit, že by vám váš šéf nebo ředitel takovou věc prokázal? Jak by to dnes bylo vnímáno? Jeho nadřízení by možná řekli, že je to špatný vedoucí. Místo toho, aby své podřízené cepoval, tak je rozmazluje. Pán Ježíš ovšem není ředitel, ani šéf. Je sice Pán a Král králů, ovšem je také Pastýř, který se nezdráhá nasadit svůj život byt' pro jednu jedinou ztracenou ovečku. A správný pastýř také ováže poraněnou, ošetří a kulhavou dokonce nosí na rukou. A to, že umývá nohy svým učedníkům má několik důležitých důvodů. Po umytí nohou jim říká: „**Dal jsem vám příklad, abyste i vy jednali, jako jsem jednal já.**“ V Kristově jednání se odráží Jeho vlastní slovo: **Kdo chce být první, buď služebník všech.** On říká: **Nazýváte mě Mistrem a Pánem, a máte pravdu: Skutečně jsem. Jestliže tedy já, Pán a Mistr, jsem vám umyl nohy, i vy máte jeden druhému nohy umývat.** Pán Ježíš užívá příměru sluha a pán. To je ještě něco jiného, než vedoucí a jeho podřízený. O to větší je to ale šok. Pán myje nohy svému sluhovi! Ježíš ale svým činem nechce smazat rozdíl mezi pánem a sluhou. Vždyť k tomu dodává, **sluha není větší než jeho pán a posel není větší než ten, kdo ho poslal.** On tím chce říct, že zůstává nadále Pánem. Boží království je ovšem založeno na jiných principech, než jak vidíme ve světě poměr nadřízeného a podřízeného. Boží autorita je založena na principu lásky. A známe to určitě z výchovy dětí v rodinách. Každé dítě vycítí, jestli ho rodiče milují. A pokud ví, že jej milují, pak ví, že to s nimi myslí dobře i tehdy, když jim něco zakázá, anebo když je nějakým způsobem v lásce a v duchu mírnosti potrestají. Pokud ovšem dítě vycítí, že jej rodič nebo rodiče nemilují, že myslí hlavně sami na sebe, pak si rodiče nezískají autoritu a respekt žádnou tvrdostí. Pak své děti spíše ztrácejí. Je mi líto, že se s takovými případy ve světě setkáváme. Chceš-li, aby tě tvé děti uznávali, měj je upřímně rád, věnuj jim svůj čas, vychovávej je v lásce. Láska je totiž jediným správným prostředkem ve vztazích nejen rodič-dítě, ale i ve vztazích obecně, zvláště pak ve společenství církve. Proto Pán Ježíš říká: **Dal jsem vám příklad. Jestliže já jsem vám umyl nohy, máte si je také navzájem umývat.** Nakonec ono tu nejde o ty nohy, ale skrze tento akt si máme

uvědomit, jak hluboce bychom si měli navzájem prokazovat úctu, jak se navzájem respektovat a také milovat.

Ovšem nejen mezi námi křesťany. Nemáme milovat jen ty, kteří s námi sdílí stejný názor a kteří mají rádi nás. Máme se učit prokazovat lásku i těm, kteří nám ubližují. A to je velmi těžké. Ovšem Pán Ježíš nám opět dává příklad. Umývá nohy i tomu, který ho za pár chvil zradí. Četli jsme to v úvodu příběhu: **Když byli u večeře a ďábel již vložil do srdce Jidáše Iškariotského, syna Šimonova, aby ho zradil, Ježíš vstal od stolu, přepásal se a začal mýt učedníkům nohy.** Umývá nohy i Jidášovi, o jehož zradě dopředu ví. Následně totiž o tom při večeři mluví. **Jeden z vás mne zradí.** A přece jde a umyje mu s láskou a úctou nohy! Velice příkladně to vystihl papež František. V římskokatolické církvi je tradicí, že na Zelený čtvrtek papež umývá nohy, zpravidla 12 ti kardinálům nebo kněžím. V roce 2013 šel ale umýt nohy do nápravného zařízení pro mladistvé delikventy a umyl tam nohy mladým zločincům. Tradičnímu a možná tak trochu už vyprázdněnému aktu dal papež nový hluboký smysl. A šel ještě dál. V roce 2016 umyl nohy uprchlíkům, mezi nimiž byli i muslimové a hinduista. Umyl nohy dokonce také odsouzeným mafiánům. Papež František pochopil, co Ježíš tímto umýváním nohou nám chce vlastně vzkázat. Sloužit s láskou bez předsudků a všem. To je úkol nás křesťanů, k tomuto nás Kristus posílá a uschopňuje.

Nyní se, milí přátelé, na tento akt podíváme ještě z druhé strany. Petrovými očima. Když Petr vidí, že Ježíš začíná umývat nohy svým učedníkům, je zcela v šoku. A když Ježíš dojde k samotnému Petrovi, zeptá se ho Petr téměř pohoršen: **„Pane, ty mi chceš mýt nohy?“** Vždyť jsi pro mne někdo, kdo sám si zaslouží, aby jemu bylo slouženo. To my se máme starat o tebe a ne ty o nás! **„Nikdy mi nebudeš mýt nohy!“** Co v té Petrově odpovědi slyšíme? Petr opět chce určovat svému Pánu, co může a co už nesmí. Nejsme v tom Petrovi někdy podobní? Nechceme také Bohu diktovat naše představy a přání? A jak reagujeme na to, když nám chce někdo prokázat lásku, když nám samotným chce někdo posloužit? Mnozí křesťané, kteří dorostli do služebníků, kteří pochopili, že sloužit druhým s láskou dává životu jediný pravý a radostný smysl, jsou už tak navyklí jen sloužit a sloužit, že sami nedokážou přijímat posloužení od druhých! Učme se, prosím, nejen s láskou a úctou sloužit druhým, ale dávejme také příležitost těm, kteří chtějí s úctou a láskou posloužit nám! Povzbudí to obě strany a je v tom velké požehnání. Společně pak totiž budeme mít spolu podíl s Kristem! Pán Ježíš odpovídá na Petřův striktní zákaz slovy: **„Jestliže tě neumyji, nebudeš mít se mnou podíl.“** Co se za tím slovem podíl skrývá? Podíl na Božím království? Něco, co můžeme mít s těmi druhými společně? Že se společně dělíme o Boží lásku, kterou si vzájemně prokazujeme? Vzájemně prokazovaná láska upevňuje vztahy. A právě ve společenství rodiny anebo Boží rodiny v církvi, ale třeba i v přátelských vztazích zakoušíme podíl s těmi druhými. Vzájemně se spolu můžeme radovat, ale také se potěšovat, nést jeden druhého, když to ten druhý potřebuje. A v tom je obrovská moc a síla.

Když se ještě ale podíváme na Petra, tak po slovech Pána Ježíše o podílu, se z něj stává najednou ten, který chce mít ten podíl tedy pořádný. Nejprve nechce nic a potom najednou všechno! **„Pane, pak tedy nejenom nohy, ale i ruce a hlavu!“** Když chceš občerstvit mé nohy, pak bych si tedy prosil pořádnou lázeň! Anebo tím chtěl Petr říct, chci ti patřit celý, chci být celý očištěn, nechci přijít o podíl, který nabízíš? Odráží se v tom jeho nedostatečnost, uvědomuji si zde Petr svou nehodnost, svou hříšnost? Pán Ježíš následujícím výrokem říká nejen Petrovi, ale i tobě a mně, že naše nedokonalost, naše nehodnost, naše selhání a viny, zde nehrají žádnou roli. Tady jde o ten podíl. O vzájemný vztah s Kristem. O tom, že nám je již odpuštěno. Že nás přijímá takové, jací jsme. Pán Petrovi ale i nám řekne: **„Kdo je vykoupán, nepotřebuje než nohy umýt, neboť je celý čistý. I vy jste čisti, ale ne všichni.“** Tím jedním nečistým myslí toho Jidáše. Ovšem mnozí vykladači k tomuto říkají, že Ježíš tím vykoupáním zde naráží na křest. Kdo se nechal pokřtít ve jméno Ježíše Krista, rozumějme tedy s vědomou vírou a odevzdáním svého života Pánu Ježíši, v hluboké lítosti nad svými hříchy, ten je vykoupán. Toho Kristus ospravedlňuje a smývá jeho hříchy. Ve křtu se to pak děje symbolicky. **Křest je pak totiž našim prvním poslušným krokem, který žádá Bůh.** Křest nás sice nespasí, dokazujeme jim ale, že patříme Pánu. Zároveň nám křest slouží k tomu, abychom si při svých selháních a pochybnostech mohli znovu uvědomit, že jsme již vykoupáni. Že Kristus za všechny i ty budoucí naše hříchy dávno zaplatil a my jsme vykoupáni, totiž očištěni jeho prolitou krví. A když Pán mluví, že vykoupáným stačí občas umýt nohy, protože už jsou jednou provždy čisti, tak vykladači to občasné umytí nohou zase přirovnávají **k Večeři Páně. Křest je jen jeden, máme být jen jednou pokřtěni, avšak k druhé svátosti, k Večeři Páně na pouť životem máme přistupovat.** Jsme sice očištěni a vykoupáni, ale prach hříchu, nečistoty světa a žádosti těla se nás na cestě životem snadno přichytí. Proto je třeba při Večeři Páně své hříchy doznávat a nechat si „nohy umývat.“ Koneckonců jsme pozváni k hostině v Božím království ve věčnosti. A určitě tam nechceme být těmi, kterým budou nohy u stolu zapáchat ☺. To by byla přece ostuda. Usilujme tedy o to, abychom s Pánem měli podíl. Dávejme své životy do pořádku natolik, abychom směle mohli přistupovat i k té Večeři Pánově. Amen. Modlitba píseň 710 **Slovo posláni:** Titovi 3, 1-8

Požehnání: Milost Pána Ježíše Krista a láska Boží, dary i přítomnost ducha svatého, budiž a zůstávej se všemi námi. Amen. Píseň 425